

SAARNA ULKOSUOMALAISPARLAMENTIN AVAJAISMESSUSSA 15.6.2017
Helsingin Vanha kirkko

Joh. 15:1–10

Piispa Tapio Luoma

Viiniköynnös ei kuulu Suomessa perinteisesti kasvatettuihin hyötykasveihin. Viime vuosina se on kyllä saanut yhä laajempaa suosiota ja nykyisin löytyy lajikkeita, jotka sietävät hyvin suomalaisia sääoloja.

Kasvatettakoon viiniköynnöstä missä päin maailmaa tahansa, se vaatii paljon huomiota. Vain siten se tuottaa parhaan mahdollisen sadon. Ensinnäkin jo istutusvaiheessa tulee pitää huolta siitä, että istutuskuoppa ei jää liian matalaksi, koska köynnös kasvattaa juuristonsa hyvin syvälle. Juurten tehtävänä on paitsi pitää köynnös tukevasti paikallaan myös ohjata nestettä ja ravinteita maaperästä oksistoon ja kypsyviin rypäleisiin. Jos juuristo voi huonosti, koko kasvi kärsii.

Juuret ovat tärkeitä. Sen te ulkosuomalaiset hyvin tiedätte. Ennen muuta suomalaisien juurienne takia te olette kokoontuneet tänne Helsinkiin ulkosuomalaisparlamentin tämänvuotiseen istuntoon. Käsiteltävänä on taas monia ulkosuomalaisten asemaan ja elämään liittyviä asioita. Olette saapuneet kaikkialta maailmasta juurillenne. Teidän juurenne ovat syvällä suomalaisessa maaperässä – niin syvällä, että suomalaisuus on tärkeä osa teidän identiteettiänne. Parhaiten te osaisitte kuvata, millaista elinvoimaa nämä juuret teille tuovat ja mitä ne teille merkitsevät siinä maassa ja niissä oloissa, joissa tätä nykyä asutte ja elätte.

Luin äsken evankeliumista katkelman Jeesuksen pitkästä puheesta opetuslapsilleen. Tuossa puheessaan Jeesus haluaa kannustaa seuraajiaan jaksamaan ja katsomaan tulevaisuuteen valoisin mielin. Hän ottaa huomionsa kohteeksi viiniköynnöksen, evankeliumin sanojen mukaan viinipuun. Jeesus vertaa itseään viinipuuhun ja taivaallista Isää viinitarhuriin. Edelleen hän vertaa jokaista seuraajaansa oksaan tässä viinipuussa.

"Minä olen viinipuu, te olette oksat. Se, joka pysyy minussa ja jossa minä pysyn, tuottaa paljon hedelmää." Ellei oksa pysy kiinni puussa, yhteys juuriin katkeaa. Se elinvoima, jonka juuret imevät maaperästä, jää saamatta eikä hedelmää synny. Jeesus puhuu tässä meidän ja hänen itsensä välisistä suhteista. Jos yhteytemme Herraamme Jeesukseen katkeaa, olemme ennen pitkää kuin kuivettuneita oksia. Usko, toivo ja rakkaus joutuvat uhatuiksi. Kristillinen elämä muodostuu pakonomaiseksi velvollisuudeksi ja saattaa ennen pitkää kuihtua kokonaan. Yhteys runkoon, viinipuuhun, Herraamme Jeesukseen kannattaa siis säilyttää, koska muuten yhteys juuriinkin katkeaa.

Ulkosuomalaisen kristityn juuret ovat paitsi Suomessa myös siinä hengellisessä maaperässä, josta suomalainen kristillisyys nousee ja jossa se elää. Se Herra, joka tekee työtään täällä Suomessa, on sama myös muualla maailmassa. Kaikkialla ja kaikkina aikoina hän toimii niin, että usko, toivo ja rakkaus ovat hedelmänä hänen seuraajiensa elämässä. Olkoon viinipuu miten suuri tahansa ja levittäköön se köynnöksensä miten kauaksi juurista ja rungosta tahansa, se elinvoima, jota oksat rungosta saavat, on aina sama ja joka osassa köynnöstä yhtä voimallinen. Asukoon kristitty missä päin maailmaa tahansa, hänen yhteytensä Herraan Jeesukseen saa aikaan samaa uskon, toivon ja rakkauden hedelmää kaikkialla.

Yksi viime aikojen suuria kysymyksiä niin Suomessa, Euroopassa kuin muuallakin maailmassa on ollut kansallismielisyys, nationalismi. On todettu, että omien juurien ja oman kansallisuuden korostaminen voi liiallisuuteen mennessään olla tuhoisaa. Muille kansoille ja etnisille ryhmille ei anneta arvoa. Saatetaan suhtautua jopa vihamielisesti toisesta perinteestä, toisista kansoista ja vieraista kulttuureista tulleisiin ihmisiin. Isänmaallisuus muuttuu voimavarasta lyömäaseeksi. Tällaista kehitystä on ollut havaittavissa jokseenkin kaikissa maanosissa.

Ulkosuomalaisuus voi opettaa meille Suomessa asuvillekin suomalaisille paljon siitä, mitä on hedelmällinen ja voimaannuttava omien juurien kunnioittaminen ja isänmaallisuus. Vaikka minulla on omat juureni ja vaikka olen sidoksissa omaan kansalliseen perintöön, pystyn kunnioittamaan ja arvostamaan myös niitä lähimmäisiäni, joiden tausta ja juuret ovat erilaisia. Omien juurien arvostaminen ei ole pois millään tavoin niiltä, jotka ovat kiinnittyneet toisenlaiseen perintöön ja taustaan. Kenties se, että vierelläni on toisenlaisia, arvokkaita ja kiinnostavia kulttuureita, tapoja ja uskontoja, saa minut huomaamaan entistä selkeämmin sen, mitä minulla jo on omassa kulttuurissani, omassa tavoissani ja omassa tavassani palvoa Jumalaa.

Jeesuksen viesti kannustaa meitä luottamaan Jumalan työhön ja voimaan meissä. Viinipuussa oksien tehtävänä ei viime kädessä ole murehtia sitä, tuleeko hedelmiä vai ei. Sanoohan Jeesus vertauksessaan, että viinitarhurin eli taivaallisen Isän vastuulla on huolehtia oksista, kuivuneiden osien karsimisesta ja tarpeettomien versojen poistamisesta. Oksan ainoana huomion kohteena on runko. Olenko kiinni rungossa? Pysynkö yhteydessä siihen elämänvirtaan, joka rungosta välittyy minuun?

Kaiken keskipisteenä on siis Jeesus Kristus. Siksi hän puhuu niin painokkaasti pysymisestä. Ensin Herramme sanoo: *"Pysykää minussa."* Mutta saman tien Jeesus jatkaa: *"Pysykää minussa niin minä pysyn teissä."* Minä Kristuksessa ja Kristus minussa. Voiko enää ytimekkäämmin kuvata, mistä on kysymys kristillisessä uskossa – mistä on kysymys siinä, että meillä on juuret ja yhteinen runko, johon olemme kiinnittyneet.

Hyvät ulkosuomalaisparlamentin avajaismessuun kokoontunut seurakunta. Me olemme nyt juurillamme, olemme Suomessa. Olemme myös hengellisillä juurillamme, kun olemme kokoontuneet kirkkoon. Saamme vahvistusta uskollemme ja pysymiseemme kiinni rungossa, kun Herramme puhuu meille ja antaa meille itsensä ehtoollisessa, jonne hän pian meidät kutsuu. Kuulemme Jeesuksen itsensä sanovan meille: *"Niin kuin Isä on rakastanut minua, niin olen minäkin rakastanut teitä. Pysykää minun rakkaudessa."*